

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій»
Факультет	Економічний
Кафедра	Економіки та фінансів
Семестр	II
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.е.н., доц. Коваль Лариса Антонівна
Контактна інформація	lara.kv@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Від розуміння світових фінансових процесів, інформаційного забезпечення та вміння ефективно використовувати сучасний грошово-кредитний інструментарій значною мірою залежить успіх та місце суб'єктів політико-економічних відносин у світовій ієрархії. У зв'язку з цим для держави, яка претендує зайняти належне місце в глобальному просторі, особливо актуальною стає підготовка фахівців, здатних аналізувати такі економічні явища, як фінанси, гроші, грошовий ринок та кредит, осмислювати зміни в їхньому функціонуванні та виробляти адекватні підходи в сучасній економічній політиці, а розвиток ринкових відносин зумовлює підвищення ролі фінансів, грошей і кредиту в різних галузях економіки України. Наукове розуміння проблем фінансів, грошей, грошового обігу, кредитних відносин, податкових і бюджетних є необхідною складовою становлення професійних економічних знань студентів. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих бакалаврів та спеціалістів з економіки відводиться навчальній дисципліні «Фінанси, гроші та кредит».</p>
Мета та цілі	<p>Формування системи базових знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового та фінансового ринків як теоретичної основи державної монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики розвитку банківської справи та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації фінансових відносин та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях. Визначення сутності і форм прояву грошових і фінансових відносин, механізмів їх регулювання в державі і на рівні суб'єктів господарювання, засвоєння закону грошового обігу, розуміння механізмів його дії, наслідків встановлення кон'юнктури на фінансовому ринку і вибору відповідних фінансових інструментів для ефективного розвитку бізнесу і поліпшення соціально-економічного стану в країні.</p>
Результати навчання	<p>По завершенню вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» студенти зможуть знати: сутність, функції та роль грошей і кредиту; механізм функціонування грошової системи в ринковій економіці; закономірності функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового ринку; роль, специфіку та практику використання грошово-кредитної політики центрального банку; напрями діяльності</p>

	<p>банків та небанківських фінансових інститутів; грошово-кредитне обслуговування суб'єктів господарювання та населення в Україні; вміти: класифікувати банківські кредити за їх видами та формами; застосовувати механізм функціонування грошової системи, валютного ринку і валютної системи, грошового ринку в ринковій економіці; виконувати розрахунки, пов'язані з грошово-кредитним обслуговуванням суб'єктів господарювання та населення в Україні; оцінювати конкретні економічні ситуації на грошово-кредитному ринку; користуватися методами економічного аналізу.</p>
Soft skills	<p>Вміння аналізувати грошово-кредитні процеси в умовах роздержавлення, приватизації власності, формування нових методів господарювання, властивих ринковій економіці; розраховувати темпи та рівень інфляції; розраховувати валютні курси, їх девальвацію чи ревальвацію; складати кредитний договір; готувати документи для безготівкових розрахунків</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Статистика», «Економічна теорія», «Підприємництво».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Необхідність, сутність та еволюція грошей	<p>Мета і завдання курсу “Фінанси, гроші та кредит”. Етимологія слова “ гроші ”. Гроші, як економічна категорія. Процес виникнення грошей. Раціоналістична і еволюційна наукові концепції походження грошей та наслідки їх застосування Процес виникнення грошей</p>	<p>Тести, питання</p>
2. Функції грошей. Види грошей та їх вартість.	<p>П'ять основних функцій грошей. Форми грошей за критерієм матеріально-речового змісту-повноцінні і неповноцінні гроші. Еволюція форм і видів грошей. Види готівкових і безготівкових грошей. Відмінності золотих грошей від паперових. Види кредитних грошей. Вартість грошей.</p>	<p>Тести, практичні завдання</p>
3. Грошовий оборот: структура та закони його регулювання.	<p>Сутність і структура грошового обороту. Мікро- і макроекономічний аспекти грошового обороту. Модель сукупного грошового обороту і грошові потоки. Грошова маса і її елементи. Контроль за грошовою масою як частина економічної політики держав Характеристика грошової маси Грошові агрегати та їх економічний зміст. Структура української грошової маси. Грошова база. Швидкість обігу грошей. Чинники, що впливають на швидкість грошової бази. Закон грошового обігу. Грошово-кредитний мультиплікатор. Фактори впливу на мультиплікатор. Методи стабілізації грошей</p>	<p>Кейси, тести</p>
4. Грошовий ринок: особливості його функціонування і стабілізації.	<p>Економічна сутність грошового ринку. Інструменти грошового ринку. Суб'єкти грошового ринку. Структуризація грошового ринку за різними ознаками. Сегменти грошового ринку. Модель грошового ринку. Кон'юнктура грошового ринку. Попит і мотиви його формування, фактори впливу на попит. Пропозиція грошей та механізм її реалізації. Рівновага монетарного ринку та шляхи її досягнення .</p>	<p>Кейси, питання</p>
5. Грошові системи , їх елементи та типи.	<p>Економічна сутність грошової системи. Складові грошової системи. Грошова одиниця. Українська гривня. Види державних грошових знаків в Україні. Валютний курс як співвідношення між грошовими одиницями різних країн. Види курсів. Порядок емісії та обігу грошових знаків. Регламентация безготівкового грошового обороту. Центральний банк як основний елемент грошової системи та валютного регулювання країни. Типи грошових систем за різними ознаками. Види грошово-кредитної політики. Етапи творення грошової системи України.</p>	<p>Кейси, тести</p>
6. Інфляція: сутність, причини, типи, способи подолання	<p>Економічна сутність інфляції і форми її прояву. Причини її утворення. Типи інфляції. Характеристика української інфляції 90-х рр. XX ст. Способи подолання інфляції Вимірювання рівня інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Способи подолання</p>	<p>Кейси, практичні завдання</p>

	інфляції.	
7. Кредит: форми і види	Економічна сутність кредиту. Основні принципи банківського кредитування. Функції кредиту. Товарна і грошова форми кредиту. Види кредитів. Види банківського кредиту. Відсоток за кредит. Нарахування плати за кредитами. Специфіка кредитування сільськогосподарських підприємств.	Кейси, тести
8. Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	Етимологія слова «фінанси». Економічні передумови та історичний аспект виникнення фінансів. Фінанси як специфічна форма суспільних відносин. Суб'єкти цих відносин. Сутність фінансів та їхні функції. Роль фінансів як регулятора економічних та соціальних процесів у суспільстві.	Кейси, тести
9. Фінансова система і фінансова політика.	Сутність фінансової системи і принципи її структурування. Внутрішня будова фінансової системи. Сфери і ланки фінансової системи. Організаційна структура фінансової системи держави. Державне регулювання фінансових відносин. Система управління фінансами в Україні. Функції основних суб'єктів управління фінансами в Україні. Сутність, види і значення фінансової політики. Складові фінансової політики держави. Форми і методи реалізації фінансової політики та її складових у різних сферах. Поняття фінансового механізму та його елементи і роль у реалізації фінансової політики. Методи, важелі та інструменти фінансового механізму.	Кейси, тести
10. Державні фінанси, бюджет та бюджетна система.	Фірма на конкурентному ринку. Ринок досконалої конкуренції. Підходи до визначення оптимального обсягу виробництва. Загальне правило максимізації прибутку. Реакція конкурентної фірми на зміну ціни (умови прибутковості за збитковості за моделлю TRTC та MRMC). Короткострокова крива пропонування фірми і галузі. Ринкова ціна і надлишок виробника.	Кейси, практичні завдання
11. Фінанси домогосподарств	Сутність домогосподарств. Їх динаміка та структура в Україні. Фінансові ресурси домогосподарств та їх структура. Бюджет домогосподарств. Джерела формування фінансових ресурсів домогосподарств. Напрями використання фінансових ресурсів домогосподарств. Заощадження домогосподарств і фактори впливу на них.	Кейси, питання
12. Фінансовий ринок	Сутність, призначення, функції та структурування ринку за різними ознаками. Види діяльності на ринку цінних паперів. Характеристика суб'єктів фінансового ринку. Фінансові інструменти як об'єкти фінансового ринку. Ринок фінансових послуг в Україні та характеристика його сегментів.	Кейси, тести

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Александрова М. М., Виговська Н. Г. Розвиток фінансів в умовах відкритої економіки: колективна монографія. Житомир: ПП «Рута», 2012. 416 с.
2. Васенка В. К. Фінансове посередництво: проблеми і перспективи розвитку: колективна монографія. Вид-во ПП Чабаненко Ю.А., 2009. 450 с.
3. Савлука М. І. Гроші та кредит: Підручник. К.: КНЕУ, 2001.
4. Давиденко Н. М., Данилевська – Жугунісова О. Є. Підручник Фінанси. К.: ТОВ ЦП «Компринт», 2014р. 544с.
5. Демківський А. В. Гроші та кредит. Навч. посіб. К.: Дакор, 2007. 528 с.
6. Лук'янов В. С. Сучасні фінансові ринки. К.: Знання, 2013. 479с.
7. Мещеряков А. А. Організація діяльності комерційного банку. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 608 с.
8. Говорушко Т. А. Фінанси для фінансистів: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 612с.
9. Юрія С. І., Федосова В. М. Фінанси. Підручник. 2008. 611 с.
10. Буряка П. Ю, Жихор О. Б. Фінанси: курс для фінансистів. К.: Знання, 2010. 528 с.
11. Фінанси: курс для фінансистів. Навч. посібник / За ред. В.І. Оспіщева, К.: Знання, 2008. 562 с.
12. Худолій Л.М. Теорія фінансів. К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 252 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватись. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в мережі Інтернет. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. При пропуску практичних занять, обов'язкове відпрацювання. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які виконуються та здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-12)	30
Підсумковий контроль (теми 1-12) – іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни